

**VALSTYBINĖS KELIŲ TRANSPORTO INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSISIEKIMO MINISTERIJOS VIRŠININKAS**

**Į S A K Y M A S
DĖL MOKOMŲJŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. rugsėjo 10 d. Nr. 2B-293
Vilnius

Vadovaujantis Valstybinės saugaus eismo automobilių keliais 2002–2004 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 1077 „Dėl Valstybinės saugaus eismo automobilių keliais 2002–2004 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [71-2985](#)) ir Valstybinės saugaus eismo automobilių keliais 2002–2004 metų programos 2003 metais įgyvendinimo priemonių ir už priemonių įgyvendinimą atsakingų vykdytojų sąrašo, patvirtinto susisiekimo ministro 2003 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. 3-153 „Dėl valstybinės saugaus eismo automobilių keliais 2002-2004 metų programos 2003 metais įgyvendinimo priemonių“, 3 punktu:

1. T v i r t i n u Mokomųjų transporto priemonių reikalavimus (pridedama).
2. P a v e d u Technikos skyriui įsakymą paskelbti „Valstybės žiniuose“.
3. Įsakymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

INSPEKCIJOS VIRŠININKAS

VIDMANTAS ŽUKAUSKAS

PATVIRTINTA
Valstybinės kelių transporto inspekcijos
prie Susisiekimo ministerijos viršininko
2003 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 2B-293

MOKOMŲJŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokomųjų transporto priemonių reikalavimai (toliau – Reikalavimai) taikomi M ir N kategorijų transporto priemonėms, skirtoms mokytis vairuoti.

2. Reikalavimai netaikomi transporto priemonėms, kurios yra pritaikytos mokyti vairavimo neįgaliuosius.

II. PAPILDOMA ĮRANGA

3. Transporto priemonėje papildomai įrengiama:

3.1. vairavimo instruktoriaus vietoje sankabos valdymo pedalas;

3.2. vairavimo instruktoriaus vietoje stabdžių valdymo pedalas;

3.3. transporto priemonėse su automatine pavarų dėže vairavimo instruktoriaus vietoje akceleratoriaus pedalas, leidžiantis sumažinti variklio sūkius iki minimalių nepriklausomai nuo mokinio veiksmų (veiksmas, analogiškas sankabos išjungimui transporto priemonėse su rankinio valdymo pavarų dėže), arba papildomas dvipusio veikimo akceleratoriaus pedalas. Dvipusis veikimas suprantamas kaip galimybė variklio sūkius didinti ar mažinti nepriklausomai nuo mokinio veiksmų. Vairavimo instruktoriui skirtas pedalas, leidžiantis sumažinti variklio sūkius iki minimalių nepriklausomai nuo mokinio veiksmų, valdomas kairiąja koja;

3.4. veidrodžiai:

3.4.1. M₁ ir N₁ klasių transporto priemonėse sertifikuoti vidinis ir išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai vairavimo instruktoriui ir sertifikuotas išorinis dešinės pusės galinio vaizdo veidrodis vairuotojui;

3.4.2. kitų klasių transporto priemonėse sertifikuoti išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai vairavimo instruktoriui.

4. Transporto priemonėse su rankinio valdymo pavarų dėže papildomai rekomenduojama įrengti akceleratoriaus pedalą vairavimo instruktoriui.

III. PAPILDOMO SANKABOS PEDALO ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

5. Papildomas sankabos pedalas įrengiamas pritaikant jį valdyti kairiąja vairavimo instruktoriaus koja.

6. Išjungimas ir įjungimas turi būti tolygus, be pedalo eigos užsikirtimų, sankaba turi visiškai išsijungti ir įsijungti.

7. Papildomas sankabos pedalas gali būti sujungiamas su pagrindiniu sankabos pedalu arba pagrindiniu cilindru, arba su išjungimo svirtimi mechanine arba hidrauline pavara. Jis neturi trukdyti normaliam sankabos valdymui pagrindiniu pedalu ir jo eigos reguliavimui.

8. Įrengiant hidraulinę pavarą naudojami serijinės gamybos transporto priemonių hidrauliniai įrenginiai.

9. Mechaninė pavara įrengiama taip, kad turėtų kuo mažiau detalių, sujungimai turi turėti fiksavimą nuo savaiminio atsipalaidavimo, detalių atsparumas turi turėti pakankamą atsargą.

IV. PAPILDOMO STABDŽIŲ PEDALO ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

10. Papildomas stabdžių pedalas pritaikomas valdyti vairavimo instruktoriaus dešiniąją koja.

11. Jis gali būti sujungtas mechanine arba hidrauline pavana su pagrindiniu stabdžių valdymo pedalu arba darbinio stabdžių valdymo įrenginiu (pagrindiniu cilindru, valdymo čiaupu) taip, kad netrukdytų stabdyti pagrindiniu pedalu ir reguliuoti jo eigą.

12. Draudžiami pakeitimai stabdžių hidraulinėje arba pneumatinėje sistemose už darbinio stabdžių pagrindinio valdymo įrenginio (pagrindinio stabdžių cilindro, valdymo čiaupo).

13. Pavara nuo pagrindinio stabdžių pedalo įrengiama mechaninius detalių sujungimus patikimai užfiksuojant.

14. Papildomo stabdžių pedalo eiga turi užtikrinti visą pagrindinio stabdžių pedalo eigos išnaudojimą.

15. Reikiamas stabdymo efektyvumas pasiekiamas pedalą veikiant jėga ne didesne kaip 500 N M_1 klasės transporto priemonėms ir 700 N kitų klasių transporto priemonėms nepriklausomai nuo stabdžių stiprintuvo darbingumo.

16. Hidraulinei pavarai įrengti naudojami serijinės gamybos transporto priemonių hidrauliniai įrenginiai.

17. Nepriklausomai nuo papildomo stabdžių pedalo įrengimo schemos stabdymo signalas turi įsijungti stabdant pagrindiniu ir/ar papildomu stabdžių pedalu.

V. PAPILDOMO AKCELERATORIAUS PEDALO ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

18. Papildomas akceleratoriaus pedalas pritaikomas valdyti vairavimo instruktoriaus dešiniąją koją.

19. Mechaniniai detalių sujungimai tinkamai užfiksuojami ir neturi trukdyti normaliam akceleratoriaus valdymui pagrindiniu pedalu.

20. Papildomo akceleratoriaus pedalo sujungimui su pagrindiniu akceleratoriaus pedalu taikomi 9 punkte nurodyti reikalavimai.

21. Transporto priemonėse su automatine pavarų dėže, esant papildomam pedalui, leidžiančiam sumažinti variklio sūkius iki minimalių nepriklausomai nuo mokinio veiksmų, akceleratoriaus pedalas turi būti vienpusio veikimo, t. y. valdymas analogiškas pagrindiniam, kai atleidus pedalą, jis sugrįžta į pradinę padėtį veikiant spyruoklei. Kai tokio pedalo nėra, o yra tik stabdžių pedalas, akceleratoriaus pedalas turi būti dvipusio veikimo.

VI. STABDŽIŲ SISTEMOS REIKALAVIMAI

22. Transporto priemonėse su stabdžių stiprintuvu darbinės stabdžių sistemos efektyvumas išsekvojus stabdžių stiprintuvo energijos atsargą turi būti ne mažesnis kaip 30%.

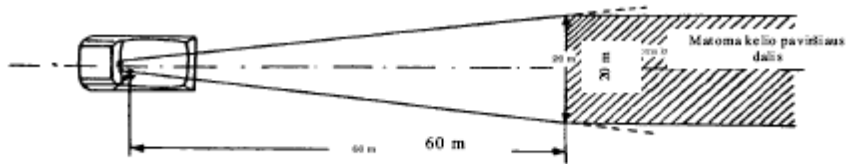
23. Stabdymo jėgos ir efektyvumas turi atitikti nustatytus reikalavimus.

VII. PAPILDOMŲ GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

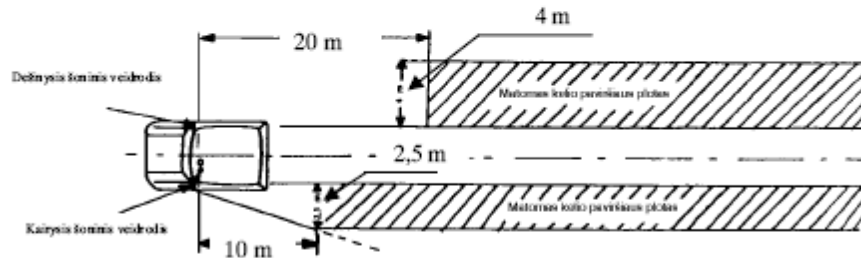
24. Vidinis veidrodis turi užtikrinti važiuojamosios dalies matomumą atgal iki horizonto pagal 1 paveikslą nurodytą schemą (transporto priemonėse, kuriose matomumas pro vidinį veidrodį negalimas dėl automobilio konstrukcijos, šis veidrodis nebūtinai).

25. Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai vairavimo instruktoriui turi užtikrinti matomumą atgal iki horizonto pagal 2 paveikslą nurodytą schemą.

26. Vairuotojui ir instruktoriui skirti vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai turi būti atskiri.

1 paveikslas. Vidinio veidrodžio minimalus matomumo laukas

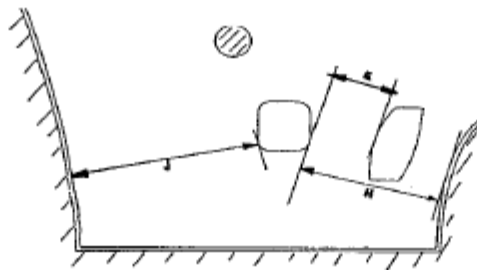
2 paveikslas. Išorinių veidrodžių minimalūs matomumo laukai

VIII. KITI REIKALAVIMAI

27. M₁ klasės transporto priemonių instruktoriaus valdymo pedalų išdėstymas turi atitikti matmenis, pavaizduotus 3 ir 4 paveiksluose.

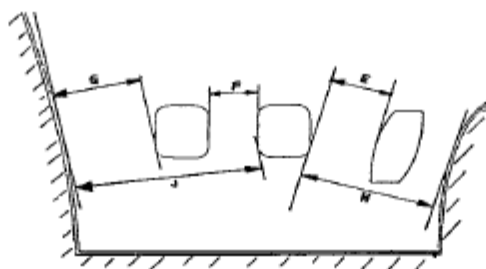
28. Transporto priemonės ženklinamos skiriamaisiais ženklais pagal Kelių eismo taisykles.

29. Transporto priemonė įregistruojama kaip specialios paskirties transporto priemonė. Jos registravimo liudijime pažymimas kodas, kurio paskutinės raidės „ST“.

	maks.	min.
E	100	50
H	-	130
J	-	120

3 paveikslas. Valdymo pedalų išdėstymas transporto priemonėse su automatine pavarų dėže

	maks.	min.
E	100	50
F	-	50
G	-	50
H	-	130
J	-	160

4 paveikslas. Valdymo pedalų išdėstymas transporto priemonėse su rankinio valdymo pavarų dėže